

Tuần: 01

Tiết: 02

BÀI 2. CÁC PHƯƠNG THỨC TRỒNG TRỌT Ở VIỆT NAM

Thời gian thực hiện: 1 tiết

I. MỤC TIÊU

1. Về kiến thức:

- Kể tên được các nhóm cây trồng phổ biến ở Việt Nam;
- Nêu được một số phương thức trồng trọt phổ biến ở Việt Nam;
- Nhận biết được những đặc điểm cơ bản của trồng trọt công nghệ cao.

2. Về năng lực:

2.1. Năng lực chung

- Năng lực tự chủ, tự học: Biết chủ động, tích cực tìm hiểu về các nhóm cây trồng, phương thức trồng trọt và trồng trọt công nghệ cao; biết thực hiện tốt phần việc của bản thân và của nhóm phân công; vận dụng được một cách linh hoạt những kiến thức, kĩ năng đã học vào trồng trọt;

- Năng lực giao tiếp và hợp tác: Hiểu rõ nhiệm vụ nhóm, đánh giá được khả năng của mình và tự nhận công việc phù hợp với bản thân; biết sử dụng ngôn ngữ để thảo luận, trao đổi những vấn đề về lựa chọn phương thức trồng trọt và phương thức trồng trọt công nghệ cao.

2.2. Năng lực Công nghệ

- Nhận thức công nghệ: nhận biết được các nhóm cây trồng, các phương thức trồng trọt và đặc điểm của trồng trọt ứng dụng công nghệ cao

- Giao tiếp công nghệ: đọc được một số thuật ngữ trong trồng trọt

- Đánh giá công nghệ: đưa ra được nhận xét, đánh giá mô hình trồng trọt công nghệ cao

3. Về phẩm chất

- Chăm chỉ: Luôn cố gắng hoàn thành tốt nhiệm vụ học tập; ý thức vận dụng kiến thức, kĩ năng về phương thức trồng trọt và ứng dụng trồng trọt công nghệ cao trong cuộc sống;

II. THIẾT BỊ DẠY HỌC VÀ HỌC LIỆU

- Hình 2.1 đến hình 2.6 SGK.

- Máy tính, tivi.

III. Tiến trình dạy học

1. Hoạt động: Mở đầu (5')

a) Mục tiêu: Khơi gợi về nhu cầu tìm hiểu về cây trồng phương thức trồng trọt ở Việt Nam.

b) Nội dung: GV yêu cầu HS trả lời câu hỏi tình huống sau:

Bác A đang muốn trồng 2 giống cây là ngô và đỗ xanh (đậu xanh). Em hãy giới thiệu cho Bác A một số phương thức trồng trọt phổ biến ở Việt Nam

c) Sản phẩm: Câu trả lời của HS

Bác A đang muốn trồng 2 giống cây là ngô và đỗ xanh (đậu xanh). Em hãy giới thiệu cho Bác A một số phương thức trồng trọt phổ biến ở Việt Nam

Trả lời:

Một số phương thức trồng trọt phổ biến ở Việt Nam:

- Độc canh
- Xen canh
- Luân canh
- Tăng vụ

d) Tổ chức thực hiện:

- **GV giao nhiệm vụ:** GV yêu cầu thảo luận nhóm và trả lời câu hỏi như ở mục nội dung.

- **HS thực hiện nhiệm vụ:** HS thực hiện nhiệm vụ được giao suy nghĩ trả lời câu hỏi. GV theo dõi, hỗ trợ, gợi ý.

- **GV tổ chức báo cáo và thảo luận:** GV gọi 2 HS trả lời các câu hỏi; HS khác nhận xét và góp ý.

- **Kết luận:**

GV nhận xét kết quả thực hiện nhiệm vụ của HS và chốt lại một số ý kiến cơ bản như dự kiến trong mục sản phẩm. GV dẫn dắt vào bài.

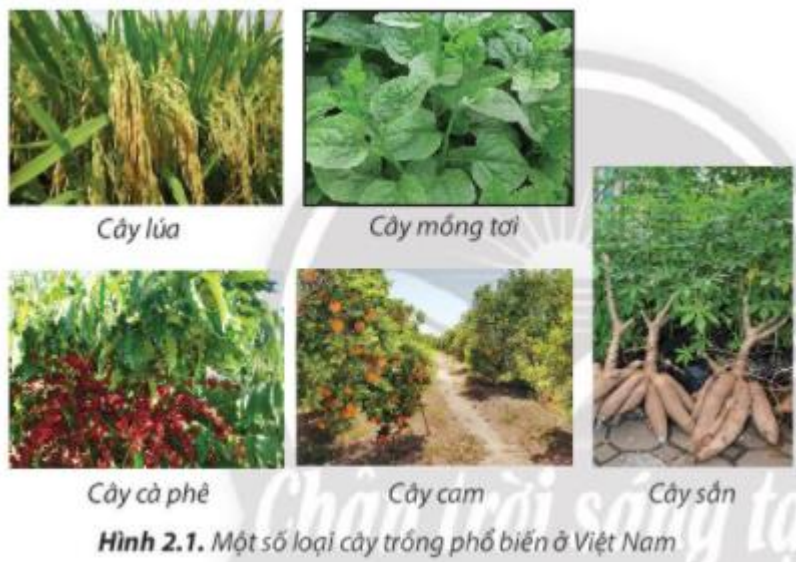
2. Hoạt động: Hình thành kiến thức mới (30')

2.1 Hoạt động 1: Tìm hiểu về các nhóm cây trồng phổ biến ở Việt Nam (10')

a) Mục tiêu: Giúp HS kể được một số nhóm cây trồng ở Việt Nam

b) Nội dung: GV yêu cầu HS quan sát H.2.1 SGK thảo luận nhóm trả lời các câu hỏi sau:

1. Các loại cây trồng trong Hình 2.1 thuộc những nhóm cây trồng nào?

2. Vì sao mỗi vùng miền lại có những loại cây trồng đặc trưng hoặc những giống cây trồng khác nhau?

Trả lời:

Mỗi vùng miền lại có những loại cây đặc trưng, những giống cây trồng khác nhau vì:

Vì mỗi vùng miền có khí hậu, thời tiết và các loại đất khác nhau, nên tùy mỗi vùng mà có những loại cây trồng đặc trưng hoặc giống cây trồng khác nhau.

c) Sản phẩm: câu trả lời của học sinh

1. Các loại cây trong Hình 2.1 thuộc những nhóm cây trồng:

- + Cây lúa, cây sắn: Nhóm cây lương thực
- + Cây mồng tơi: Nhóm cây rau, đỗ các loại.
- + Cây cà phê: Nhóm cây công nghiệp
- + Cây cam: Nhóm cây ăn quả.

2. Mỗi vùng miền lại có những loại cây đặc trưng, những giống cây trồng khác nhau vì:

Vì mỗi vùng miền có khí hậu, thời tiết và các loại đất khác nhau, nên tùy mỗi vùng mà có những loại cây trồng đặc trưng hoặc giống cây trồng khác nhau.

d) Tổ chức thực hiện:

- **GV giao nhiệm vụ học tập:** GV yêu cầu HS quan sát H.2.1SGK thảo luận nhóm trả lời các câu hỏi như ở mục nội dung

- **HS thực hiện nhiệm vụ:** HS thực hiện nhiệm vụ được giao suy nghĩ trả lời câu hỏi. GV theo dõi, hỗ trợ, gợi ý.

- **GV tổ chức báo cáo và thảo luận:** GV gọi 2 HS trả lời các câu hỏi; HS khác nhận xét và góp ý.

- **Kết luận:** các nhóm cây trồng phổ biến ở Việt Nam: nhóm cây lương thực, cây lấy củ, cây ăn quả, cây ăn quả, rau và đỗ các loại, cây công nghiệp, hoa và cây cảnh các loại

2.2 Hoạt động 2: Tìm hiểu một số phương thức trồng trọt ở Việt Nam (10') (15')

a) Mục tiêu: Giúp HS trình bày được các phương thức trồng trọt phổ biến tại Việt Nam

b) Nội dung: GV yêu cầu HS quan sát hình 2.2 SGK làm việc theo nhóm và trả lời các câu hỏi:

1. Quan sát Hình 2.2 và trình bày điểm khác nhau giữa độc canh và trồng xen canh.

Trồng độc canh

Trồng xen canh

Hình 2.2. Một số phương thức trồng trọt

2. Luân canh có gì khác nhau so với độc canh và xen canh?

3. Hãy nêu ưu điểm và nhược điểm của từng phương thức trồng trọt phương thức trồng trọt.

c) Sản phẩm: câu trả lời của học sinh:

1. Quan sát Hình 2.2 và trình bày điểm khác nhau giữa độc canh và trồng xen canh.

Trả lời:

Trồng độc canh	Trồng xen canh
Trồng một loại cây duy nhất. => Trong điều kiện tự nhiên, giảm độ phì nhiêu của đất và tăng sự lây lan sâu bệnh.	Canh tác hai, nhiều loại cây trồng trên cùng một diện tích, cùng một lúc. => Giúp tận dụng diện tích đất, chất dinh dưỡng và ánh sáng.

2. Luân canh có gì khác nhau so với độc canh và xen canh?

Trả lời:

Trồng độc canh	Trồng xen canh	Luân canh

<p>Trồng một loại cây duy nhất.</p> <p>=> Trong điều kiện tự nhiên, giảm độ phì nhiêu của đất và tăng sự lây lan sâu bệnh.</p>	<p>Canh tác hai hay nhiều loại cây trồng trên cùng một diện tích, cùng một lúc hoặc cùng một khoảng thời gian không dài.</p> <p>=> Giúp tận dụng diện tích đất, chất dinh dưỡng và ánh sáng.</p>	<p>Gieo trồng luân phiên các loại cây trồng khác nhau trên cùng một diện tích.</p> <p>=> Làm tăng độ phì nhiêu, điều hòa chất dinh dưỡng cho đất và giảm sâu, bệnh cho cây.</p>
<p>VD: trồng bí đỏ.</p>	<p>VD: trồng xen canh ngô và bí đỏ.</p>	<p>VD: trồng luân canh cây sắn, ngô với đỗ ở khu vực Nam Bộ:</p> <p>+ Vụ 1: trồng ngô và đỗ (từ tháng 5 - tháng 9)</p> <p>+ Vụ 2: trồng sắn (từ tháng 9 - tháng 3 năm sau)</p>

3. Hãy nêu ưu điểm và nhược điểm của từng phương thức trồng trọt.

Trả lời:

	Độc canh	Xen canh	Luân canh	Tăng vụ
Ưu điểm	<ul style="list-style-type: none"> - Tối đa hóa hiệu quả. - Tập trung chuyên môn hóa. - Tăng cơ hội cạnh tranh (Vì sản phẩm thu được nhiều nên bán với giá thấp) 	<ul style="list-style-type: none"> - Tận dụng diện tích, chất dinh dưỡng, ánh sáng, tăng thêm thu hoạch. - Giảm sâu bệnh 	<ul style="list-style-type: none"> - Tăng độ phì nhiêu cho đất - Tăng năng suất cây trồng. - Điều hòa chất dinh dưỡng cho cây. - Giảm sâu bệnh phá hoại 	Tăng thêm sản phẩm thu hoạch

Nhược điểm	<ul style="list-style-type: none"> - Làm giảm độ phì nhiêu của đất. - Tạo môi trường thuận lợi cho sâu bệnh phát triển. - Tăng nhu cầu về nước. - Đa dạng sinh học bị suy thoái. 	<ul style="list-style-type: none"> - Một số cây cao che mất sự tiếp xúc của các cây thấp (chủ yếu họ Lạc) - Thu hẹp diện tích đất 	<ul style="list-style-type: none"> - Mất khá nhiều công sức - Thời gian tìm tòi, các yếu tố hợp lý (chống sâu bệnh của mỗi loại) 	<ul style="list-style-type: none"> - Không có nhược điểm nào quá sức ảnh hưởng đến đời sống cây trồng
-------------------	--	--	--	--

4. Số vụ gieo trồng trong năm phụ thuộc vào yếu tố nào?

Số vụ gieo trồng trong năm phụ thuộc vào các yếu tố:

- + Khí hậu
- + Loại cây trồng
- + Thời kỳ sâu bệnh

d) Tổ chức thực hiện:

- **GV giao nhiệm vụ học tập:** GV yêu cầu HS quan sát H 1.2 SGK trả lời các câu hỏi như ở mục nội dung

- **HS thực hiện nhiệm vụ:** Học sinh hoạt động thảo luận nhóm để đưa ra câu trả lời. GV theo dõi, hỗ trợ, gợi ý.

- **GV tổ chức báo cáo và thảo luận kết quả:** Các nhóm báo cáo kết quả. Các nhóm khác nhận xét, đánh giá đi đến kết luận.

- Kết luận:

- + Độc canh là phương thức canh tác chỉ trồng chuyên một loại cây
- + Luân canh, xen canh là phương thức canh tác từ hai loại cây trồng trở lên trên cùng một đơn vị diện tích
- + Tăng vụ là tăng số vụ gieo trồng trong năm trên một diện tích

2.3. Hoạt động 3: Tìm hiểu về trồng trọt công nghệ cao (10')

a) Mục tiêu: Giúp HS nhận biết được các đặc điểm của trồng trọt công nghệ cao

b) Nội dung: GV yêu cầu HS quan sát hình 2.3 làm việc theo nhóm trả lời các câu hỏi sau:

1. Ứng dụng công nghệ cao trong môi trường hợp ở Hình 2.3 mang lại lợi ích gì cho việc trồng trọt?

Trồng thủy canh

Hệ thống tưới tự động

Phun thuốc bằng thiết bị bay

Hình 2.3. Một số ứng dụng trồng trọt công nghệ cao

2. Hãy nêu ưu điểm và nhược điểm của trồng trọt công nghệ cao?

c. Sản phẩm: Câu trả lời của HS

1. Ứng dụng công nghệ cao trong môi trường hợp ở Hình 2.3 mang lại lợi ích gì cho việc trồng trọt?

- Trồng thủy canh: không cần sử dụng đất, tiết kiệm nước, thân thiện với môi trường, năng suất cao; rau sạch tuyệt đối, giàu dinh dưỡng.
- Hệ thống tưới tiêu tự động: tiết kiệm nước, thời gian, công sức; cây trồng được chăm sóc tốt nhất, sinh trưởng, phát triển khỏe mạnh; tạo thêm sự thu hút, tăng tính thẩm mỹ, mang lại giá trị vật chất lẫn tinh thần cho cảnh quan.
- Phun thuốc bằng thiết bị bay: giúp con người tránh xa độc hại, tiết kiệm chi phí, tối đa hiệu quả trừ sâu bệnh, tiết kiệm nước, giảm tình trạng lãng phí thuốc, tăng năng suất cây trồng, cây trồng đạt chất lượng cao.

2. Hãy nêu ưu điểm và nhược điểm của trồng trọt công nghệ cao?

Trả lời:

Ưu điểm và nhược điểm của trồng trọt công nghệ cao:

* Ưu điểm:

- Tiết kiệm diện tích đất trồng
- Tránh việc lây lan sâu bệnh
- Cách ly với môi trường và thời tiết bên ngoài
- Đảm bảo cây có thể phát triển tốt
- Cung cấp cho cây đầy đủ chất dinh dưỡng và lượng nước cần thiết
- Điều chỉnh ánh sáng hợp lý
- Điều khiển tự động
- Giúp giảm nhân công và chi phí vận hành đáng kể
- Chống thất thoát nước
- Có thể điều chỉnh môi trường theo từng giai đoạn phát triển của cây.

* Nhược điểm:

- Đòi hỏi người nông dân phải có kiến thức sản xuất và trình độ nhất định.

- Đòi hỏi vốn đầu tư ban đầu rất lớn.
- Điều kiện khí hậu thời tiết, khí hậu, đất đai chưa thực sự thuận lợi dẫn đến tâm lý sợ rủi ro.
- Chi phí đầu tư lớn -> giá thành sản phẩm cao -> khó khăn khi cạnh tranh trên thị trường

d) Tổ chức thực hiện:

- **GV giao nhiệm vụ học tập:** GV yêu cầu HS làm việc nhóm trả lời câu hỏi như ở mục nội dung
- **HS Thực hiện nhiệm vụ học tập:** Học sinh hoạt động thảo luận nhóm để đưa ra câu trả lời. GV theo dõi, hỗ trợ, gợi ý.
- **GV tổ chức báo cáo và thảo luận:** Các nhóm báo cáo kết quả. Các nhóm khác nhận xét, đánh giá đi đến kết luận.
- **Kết luận:** Trồng trọt công nghệ cao là ứng dụng quy trình, kỹ thuật, giống cây, dụng cụ, thiết bị tiên tiến nhằm mang lại hiệu quả cao.

3. Hoạt động 3: Luyện tập (5 phút)

a) Mục tiêu: khắc sâu kiến thức về nhóm cây trồng, phương thức trồng trọt và trồng trọt công nghệ cao

b) Nội dung: GV yêu cầu HS thảo luận theo nhóm (6 HS) trong thời gian 10 phút rồi trả lời các câu hỏi sau:

1. Giả sử có một khuôn viên để trồng cây ở gia đình, em dự định trồng nhóm cây nào, loại cây nào?
2. Quan sát Hình 2.4, cho biết hình ảnh nào thể hiện trồng trọt công nghệ cao? Vì sao?

3. Em hãy kể về các ứng dụng công nghệ cao trong trồng trọt mà em từng thấy hoặc từng trải nghiệm.

c) Sản phẩm: Câu trả lời của học sinh

1. Giả sử có một khuôn viên để trồng cây ở gia đình, em dự định trồng nhóm cây nào, loại cây nào?

Trả lời:

Nếu có một khuôn viên để trồng cây ở gia đình, em dự định trồng nhóm cây rau. Em muốn trồng các loại hành lá, hành tây; các loại rau cải, xà lách, mồng tơi và các loại cây tía tô, ớt, húng lủi; trồng cây dây leo: mướp. Với những loại cây em đã chọn ở trên, em trồng theo phương thức luân canh, tăng vụ.

2. Quan sát Hình 2.4, cho biết hình ảnh nào thể hiện trồng trọt công nghệ cao? Vì sao?

Trả lời:

Các hình ảnh thể hiện trồng trọt công nghệ cao là:

+ Hình 2.4b: Trồng thủy canh

+ Hình 2.4c: Hệ thống tưới tiêu tự động

3. Em hãy kể về các ứng dụng công nghệ cao trong trồng trọt mà em từng thấy hoặc từng trải nghiệm.

Trả lời:

+ Em đi chơi công viên, em thấy các hệ thống vòi phun nước tự động tưới nước tự động.

+ Em đi tham quan, được trải nghiệm mô hình trồng rau trong hệ thống nhà lưới

d) Tổ chức thực hiện:

- **GV giao nhiệm vụ học tập:** GV yêu cầu HS trả lời các câu hỏi như ở mục nội dung

- **HS thực hiện nhiệm vụ:** HS thực hiện nhiệm vụ được giao suy nghĩ trả lời câu hỏi. GV theo dõi, hỗ trợ, gợi ý.

- **GV tổ chức báo cáo và thảo luận:** GV gọi 2 HS trả lời các câu hỏi; HS khác nhận xét và góp ý.

- **Kết luận:** như trong mục sản phẩm

4. Hoạt động 4: Vận dụng (5')

a) Mục tiêu: Giúp HS củng cố vận dụng kiến thức và kỹ năng đã học vào thực tiễn về trồng trọt và trồng trọt công nghệ cao ở địa phương

b) Nội dung: GV yêu cầu HS về nhà làm việc cá nhân hoàn thành bài tập.

Địa phương em có những loại cây trồng nào phổ biến? Những phương thức canh tác và ứng dụng công nghệ cao trong trồng trọt được áp dụng ở địa phương em như thế nào?

c) Sản phẩm học tập: Dự kiến câu trả lời của học sinh

Địa phương em có những loại cây trồng nào phổ biến? Những phương thức canh tác và ứng dụng công nghệ cao trong trồng trọt được áp dụng ở địa phương em như thế nào?

Trả lời:

Tùy mỗi địa phương, mà có các loại cây trồng phổ biến khác nhau.

Gợi ý: Ở địa phương em, mọi người thường trồng cây lương thực: lúa; các loại cây ăn quả: bưởi, táo, ổi, xoài, nhãn; các loại rau: rau muống, rau cải, rau mồng tơi. Mọi người đã biết áp dụng các phương pháp xen canh, luân canh, tăng vụ để tăng năng suất cây trồng. Địa phương em điều kiện còn thiếu thốn nên chưa ứng dụng nhiều công nghệ cao. Mọi người thường ứng dụng phương pháp trồng thủy canh.

4.4. Tổ chức thực hiện:

Giao nhiệm vụ học tập: GV yêu cầu HS ghi nhiệm vụ vào vở như phần nội dung

Thực hiện nhiệm vụ: HS về nhà tự hoàn thiện bài tập.

Báo cáo, thảo luận: Đầu giờ của tiết học sau GV yêu cầu một số bạn trình bày bài làm của mình. HS khác nhận xét, bổ sung (nếu có).

Kết luận, nhận định: GV nhận xét phần trình bày của HS, ghi nhận, đánh giá các bài làm mà HS đã trình bày.

Yêu cầu học sinh về nhà tự học nội dung

Đọc và tìm hiểu trước bài 3

.....oo0oo.....

Giáo viên

Nguyễn Thị Chiến

**DUYỆT
TỔ CHUYÊN MÔN**

Họ và tên: **Ng Thị Quỳnh Thoa**
Chức vụ: Tổ trưởng
Đơn vị: Trường THCS Ngô Mây
Thời gian ký: 03/11/2022

TRƯỜNG THCS NGÔ MÂY	
ĐÃ PHÊ DUYỆT	KT. HIỆU TRƯỞNG PHÓ HIỆU TRƯỞNG
	 Phan Văn Phú